Nr. 4. Kraków, 5go Marca — Wtorek. **Rok 1867.**



INSERATY



(KRAJOWE) (ZAGRANICZNE)

Czasopismo codzienne, wychodzące o godzinie 8méj rano
(wyjąwszy niedziele i święta uroczyste).

Przedpłata wynosi *w miejscu*: ćwierćrocznie złr. 1 c. 50; — *pocztą* w państwie Austryackiém: ćwierćrocznie złr. 2 c. 50, — miesięcznie złr. 1 w. a. — W krajach zagranicznych drożéj o wartość odpowiedniéj marki pocztowéj stósownie do kraju. — Egzemplarz pojedynczy kosztuje w Krakowie 2 centy, a za doręczanie do domu należy się opłacić miesięcznie 15 centów. — Każdy miejscowy ogłaszający w „Inseratach“ otrzyma 1 egzemplarz swego każdorazowego ogłoszenia bezpłatnie, a zamiejscowy lub zagraniczny za należytość marki pocztowéj.

Nieraz człek mozolnie czegoś poszukuje,
Nie wiedząc, gdzie się to lub owo znajduje;
Otóż w »Inseratach« załatwienia sztuka,
Bo głoszą, gdzie co jest, lub kto czego szuka;
A w ich szpaltach jest wiersz długi
Za grosz mierny na usługi.

Ogłoszenia wszelkiéj treści tłoczy się za opłatą: od wiersza druku średniego (cycero) za jedno- lub pierwszorazowe umieszczenie 5 centów a za następne 3 centy prócz należytości steplowéj od każdorazowego ogłoszenia 30 centów.

Ogłoszenia przyjmują: w Krakowie *Administracya „Inserat“* w drukarni przy ulicy Brackiéj Nr. 156. — We Wiedniu, w Hamburgu, we Frankfurcie n. M. i w Bazylei pp. *Haasenstein* & *Vogler*, — w Lipsku p. *Sachse et Comp.* — we Frankfurcie n. M. p. *G. L. Daube et Comp.* — w Lipsku p. *Eugen Fort*; — w Berlinie p. *A. Retemeyer*, — we Wrocławiu pp. *Jenke, Bial* & *Freund*. — Listy z pieniędzmi powinne być przesyłane *franco* do *Administracyi „Inserat“*. — Listy przyjmuje się tylko frankowane. — Rękopisma nie zwraca się wcale. — Listy *reklamacyjne* nieopieczętowane nie podlegają pocztowéj opłacie.

Kraków, 4 marca.

(Dalszy ciąg.)

Galicya razem z Wielkiem Księztwem Krakowskiem i kraikem koronnym niegdyś do Galicyi należącym, Bukowiną, z kształtu trochę podobna do pistoletu, ma 1517 mil kwadr., z których przypada: — 190 na Bukowinę, — a 20½ na Okręg Krakowski.

Tę przestrzeń zaludnia — w 98 miastach, — 197 miasteczkach, — w 6322 wsiach, — i 6615 osadach, przeszło 5,500.000 mieszkańców, z tych jest prawie ¹¹/₁₂ chrześcian, a blizko ¹/₁₂ Izraelitów; — ta cała ludność dzieli się jeszcze wedle wyznań na Katolików rzymskich z nielicznemi Ormianami 2,530.000, — Rusinów grecko-unickich 2,430.000, — Sławian i Wołochów grecko-wschodnich po większéj części na Bukowinie zamieszkałych przeszło 96.000, — Protestantów 40.000, — Filiponów 1750, — Menonitów 300, — Karaitów 1650, — Żydów 400.300; — a zaś według narodowości i plemion jest Polaków i Rusinów z Ormianami 4,900.000, — Niemców po większej części Kolonistów 75.000, — Wałachów na Bukowinie 124.000, — Żydów 400.300, — reszta zaś są koczujący Cygani, którzy się trudnią kotlarstwem, kowalstwem, wróżbiarstwem, rozszerzaniem zabobonów i nieraz są plagą całéj okolicy przez nich zamieszkałéj.

Mieszczaństwo wschodniéj Galicyi, cała ludność zachodniéj, jako też zamożniejsi wiejscy obywatele kraju są po większej części Polacy.

Polacy, jest to lud piękny, tęgiej budowy, — jędrnego zdrowia, — silny, — zahartowany, — wytrzymały na zimno, gorąco i wszelkie zmiany powietrza; — pracowity, — zręczny, — zwinny, — dziarski, — śmiały i odważny nieraz aż do zuchwałości; przywiązany do kraju, okolicy a nawet do miejscowości; obdarzony zdrowym rozumem, dojrzałym namysłem, wielkiemi zdolnościami do nabycia wyższych nauk; — uczuciowy, czuły, szlachetny, bogobojny; — gościnny, hojny, szczodrobliwy, przyjacielski; — częściéj łatwowierny, otwarty, szczéry i wylany niż czujny, baczny i ostróżny; — nakoniec przy wrodzonéj dumności bardzo konserwatywny, t. j. zachowawczy, do punktualności, co się tyczy czasu, jeszcze za słabo przyzwyczajony; a przeto nie dość skłonny trudnić się przedsiębiorstwem, handlem lub innym przemysłem, ale za to szczególnie lubi przemysł rolniczy nadewszystko.

Wieśniacy polscy są religijni, ale nie dosyć oświeceni, aby umieli prawdy religijne do czynu zastósować, niewstrzemięźliwość i brak przemysłu są przyczyną ich ubóstwa, nędzy i niedostatku; na takie złe tylko uczciwy i sumienny karczmarz może być najlepszém lekarstwem.

Mieszczanin polski po małych miasteczkach trudni się rolnictwem a dla przepędzenia czasu rękodzielnictwem; we większych zaś miastach ustępuje wszelkie gałęzie przemysłu prócz rękodzielnictwa ludziom zagranicznym lub przemyślniejszym Izraelitom.

Na wszelkiéj intelligencyi krajowéj spoczywa obowiązek wskazywania swoim współrodakom wszelkie drogi i środki prowadzące do przemysłu.

(Dokończenie nastąpi.)

Gazeta Narodowa z dnia 1 marca r. b. umieściła pod rubryką »Kronika« względem przemysłu odezwę następującą:

Rolnicy i kupcy!

Majątek rzeczywisty naszego kraju stanowi rolnictwo i rozwijający się zeń przemysł. Produktami, z nich wydobytemi, konkurujemy na targowicach europejskich, i one tylko postawiły nas w możności wzięcia udziału w ruchu handlowym świata, bez którego dzisiaj obejść się nie można.

Produkta same przez się nie stanowią, pomimo że są rzeczywistym majątkiem kraju, bogactwa narodowego. Odbyt je dopiero czyni bogactwem, bo jest dźwignią produkcji, wynagradzając pracę i kapitał.

Dobrobyt jest wynikiem odbytu.

Kraj, niewytężający wszystkich sił swoich w ogólnej walce narodów o byt i znaczenie, naraża się na nader smutne następstwa niemocy lub opóźnienia się, bo sprowadza na siebie ubóstwo.

Odbyt jako podwalina bogactwa powinien być prawidłowym: nie powinien cierpieć nigdy zatamowania, ani nie powinien być narażony na straty. Ku temu celowi służy ześrodkowanie onegoż w pewnem miejscu, czyli giełda, za pomocą której wiedzieć można: raz, ile kraj zbyć może, powtóre, gdzie kraj zbyć może, po trzecie, po jakiej cenie zbyć może. Giełda niezaprzeczenie staje się regulatorem ceny, i uniemożebnia wyzyskiwanie producentów przez pośredników pokątnych i niecnych spekulantów.

(Dokończenie nastąpi.)

W dzisiejszym numerze »Inserat« zwraca się uwagę na ogłoszenia pp. Haasenstein & Vogler (Wiedeń) i p. Sachse & Comp. (Lipsk).

Pociągi osobowe

na kolejach żelaznych.

	g.	m.
Odchodzą:		
z Krakowa do Wiédnia rano . . .	7	10
„ „ „ po południu .	3	30
„ do Warszawy i Wrocławia rano	8	—
„ „ Lwowa rano	10	30
„ „ „ w wieczór . .	8	30
„ „ Wieliczki rano	11	—
z Wiédnia do Krakowa rano . . .	7	15
„ „ „ w wieczór .	8	30
z Ostrawy „ „ rano . . .	11	—
z Granicy do Szczakowy rano . .	6	30
„ „ „ „ . .	11	27
„ „ „ po połud. .	2	15
z Szczakowy do Krakowa „ „ .	2	51
ze Lwowa „ „ rano . .	5	10
„ „ „ „ po połud. .	5	20
z Przemyśla „ „ rano . .	9	30
z Wieliczki „ „ po połudn.	5	40
z Mysłowic „ „ „ „	1	—
Przychodzą:		
do Krakowa z Wiédnia rano . . .	9	45
„ „ „ „ w wieczór . .	7	45
„ „ z Warszawy i Wrocławia rano . .	9	45
„ „ z Mysłowic i Szczakowy po południu	5	21
„ „ ze Lwowa „ „	2	51
„ „ „ „ rano . . .	5	25
„ „ z Wieliczki po południ.	6	15
do Przemyśla z Krakowa rano . .	4	55
do Lwowa „ „ „ . .	8	29
„ „ „ „ w wieczór .	8	36
do Szczakowy „ „ rano . .	11	42
„ Mysłowic „ „ w południe	12	10
„ Wiédnia „ „ rano . .	5	17
„ „ „ „ w wieczór	7	37

Ceny zboża

na targowicy publicznej w Krakowie praktykowane dnia 26 lutego 1867.

	od złr.	c.	do złr.	c.
Mierzyca pszenicy zimowej . .	5	25	6	—
„ pszenicy jarej	5	50	5	75
„ żyta . . .	3	87½	4	12½
„ jęczmienia .	3	—	3	50
„ owsa . . .	1	80	2	—
„ grochu . .	4	50	5	50
„ jagieł . .	6	—	7	—
„ fasoli . . .	6	—	6	50
„ tatarki . .	2	—	2	50
„ prosa . . .	2	50	2	75
„ Koniczyny białej	45	—	47	50
„ Wyki . . .	4	—	4	25
„ ziemniaków .	1	45	1	50
Cetnar wiedeński siana	1	50	1	75
Cetnar wiedeński słomy	—	65	—	75
Funt wied. mięsa wołowego. . .	—	16	—	18
Funt wied. z bydła drobniejszego	—	14	—	16
Funt w. polędwicy wołowej . . .	—	28	—	30
„ „ słoniny . .	—	36	—	44
„ „ wieprzowiny .	—	20	—	24
„ „ cielęciny . .	—	16	—	20
„ „ baraniny . .	—	16	—	18
Funt w. smalcu wieprzowego .	—	45	—	48
„ „ sadła . .	—	45	—	50
„ „ soli . .	—	—	—	9
Funt w. świec rurkowych . .	—	—	—	—
„ „ świec stearynowych . .	—	—	—	70
„ „ świec łojow.	—	40	—	44
Funt w. mydła . .	—	30	—	32
Garniec spiryt. z opł. na 90° Tral.	—	—	2	50
„ okowity z opł. na 82° Tral.	—	—	2	—
„ masła młodego świeżego . .	2	90	3	—
Kopa jaj kurzych . .	—		1	—
Miarka kaszy jęczmiennéj . .	—	50	—	64
Miarka tatarczanéj częstochowskiéj .	1	20	do 1	25
„ pszenicznej .	1	20	1	25
„ perłowéj . .	1	—	1	35
„ kaszy tatarczanej całej .	—	95	1	—
„ tatarczanej łupanej . . .	—	75	—	80
„ pęcaku . . .	—	75	—	80
„ kaszy jaglanej .	—	75	—	90
Cetnar wied. mąki pszenicznej .	9	20	12	80
Siąga drzewa łupowego twardego .	10	—	do 12	—
Siąga drzewa miękk.	8	—	9	50
„ węgli kamiennych krajow.	19	—	23	—
Cetnar wied. węgli kamiennych .	—	44	—	54

Sporządzono w Biórze Komisaryatu targowego, w Krakowie dnia 26 lutego 1867.

Z upoważnienia *R. Marxen*, referent.

Delegowani obywatele: *A. Ziębowski.* *A. Fortoński.*

Komisarz targowy *Jezierski.*

OGŁOSZENIA.

Kurs pieniędzy i papierów.

Kraków 4 marca.	płacą złr.	c.	żądają złr.	c.
Monety.				
Sréb. n. aust. 100złr. w. a.	125	—	126	50
„ pol. st. za 100 zł.	111	—	115	—
„ „ now. obr. „ „	117	—	121	—
Banknoty pol. za 100 złr.	386	—	396	—
Ruble ros. za 100 rsr. .	167	—	171	—
Talary prus. za 100 tal.	187	—	191	—
Banknoty prs. za 150 złr.	78	—	80	—
Dukat ważny lub hol. .	5	87	6	2
Napoleon d'or . .	10	5	10	25
Półimperyał rossyjski .	10	35	10	55
Papiery publiczne				
Listy galic. nowe z k.	75	—	76	—
„ „ stare „	78	50	79	50
Oblig. indemniz. „	71	75	73	25
Akcye kol. gal. bez k. i d.	218	—	223	—
Ak. k. Lw.-Cz. z całą wpł.	184	—	188	—
Listy zast. pol. bez kup.	74	25	76	25
Wiedeń 1 marca				
Papiery państwa.				
5% Metaliki na w. a.	61	70	61	80
„ Pożyczka narod.	72	—	72	10
„ Metaliki na mon. k.	61	50	61	60
1839 Losy pożyczk. .	148	25	148	75
1854 „ „ .	78	50	79	—
1860 „ „ .	90	—	90	10
1864 „ „ .	83	20	83	40
Como-Rente .	18	50	19	—
Obligacye indemniz.				
Dolnéj Austryi . .	86	—	87	—
Czeskie	89	—	90	--
Wegierskie . . .	73	25	73	75
Chorwackie i sław. .	74	—	75	--
Galicyjskie . . .	71	--	71	50
Bukowinskie . . .	70	—	70	50
Siedmigrodzkie . .	70	—	70	25

	płacą złr.	c.	żądają złr.	c.
Listy zastawne:				
5% Banku nar. n. w. a.	92	40	92	60
4% Galicyjskie k. . .	75	—	—	—
5½% Węgierskie k. .	83	50	89	—
5% Bodenkr. austr. . .	102	--	103	--
Losy				
Kredytowe . . .	132	—	132	50
Żegluga par. na Dun. .	89	--	--	--
Księcia Esterhazy . .	85	—	95	--
„ Salm . .	30	50	31	50
„ Palfy . .	26	—	27	--
„ Clary . .	26	—	27	--
Hrabi St. Genois . .	24	—	25	--
Miasta Budy . . .	26	50	27	50
Księcia Windischgrätz	18	--	19	--
Hrabi Waldstein .	21	50	22	50
„ Keglevich . .	14	—	14	25
„ Rudolfa syn .	12	—	12	50
Akcye przem.				
Banku narod. austr. .	756	—	758	--
Zakładu kredytowego .	191	60	191	80
Żeglugi par. na Dunaju	494	--	496	--
Kolei półn. Ferdynanda	1662		1667	--
„ rządowéj fr.-a. .	211	80	212	--
„ zachodniéj c. El.	148	25	148	75
Kolei Pardubickiéj .	153	50	154	--
„ połudn iowéj .	209	--	209	50
„ Galicyjskiéj .	221	75	222	25
Czerniow. z wpł. 80%	185	--	185	50
Kursa zagraniczne: (3-miesięczne) Disconto miejsc.				
Amster. 100 złh. 5½	107	30	107	50
Augsb. 100 zł. nr. 5	106	50	106	75
Berlin 100 tal. 5	--	--	--	--
Frankf. n. M. 100 4½	106	65	106	90
Hamb. 100 mark. 3¾	95	—	95	—
Londyn 10 fun. 4½	127	40	127	90
Paryż 100 frank. 3	50	75	50	80

Waluty.	płacą złr.	c.	żądają złr.	c.
Cesars. korony . .	17	30	17	40
„ pół korony .	--	—	--	--
„ dukat na wagę	5	99	6	1
„ „ obrączk.	5	99	6	1
Złoto *al marco* . .	5	97	5	98
Napoleondory . .	10	20	10	21
Suwereny . . .	17	—	--	--
Fryderyki . . .	10	60	10	65
Luidory (niemieckie) .	10	30	10	35
Suwereny angielskie .	12	70	12	75
Imperyały rosyjskie .	10	45	10	50
Srébro	125	58	126	—
„ kupony . .	125	75	126	--
Talary związkowe .	1	88	1	89
Pruskie bilety kas. .	1	88½	1	89
Lwów 1 marca				
Dukat	5	96	6	2
Półimperyał rosyjski .	10	37	10	50
Rubel srebr. rosyjsk.	1	92	1	97
Talar pruski . . .	1	87	1	90
Listy gal. b. kup. w. a.	75	15	75	88
„ „ „ m. k.	78	93	79	68
Oblig indemn. b. kup.	70	75	71	50
Akc. kol. gal. b. kup.	221	--	225	35
„ „ lwow.-czer.	184	58	186	67
Warszawa 2 marca.				
Półimperyały . rubli	6	10	--	--
Obligi skarbowe „	74	83	--	--
Listy zast. III okr. „	75	25	75	75
kupon „	—	72⅔	--	--
Listy likwidacyjne .	58	—	58	35
kupon „	—	77⅔	--	--

	płacą		żądają	
Akcye kolei żel. warsz.-wiedeń. rubli	--	—	--	—
Akcye kolei żel. warsz.-bydgos. „	—	--	—	--
5% Pożyczka loteryjna	108	50	109	--
Wrocław 2 marca.				
Banknoty austryackie	79⅝		79⅞	
Polskie bilety bank .	81 11/12		82 5/12	
„ Listy zastawne	60		--	
Poznań, List. zast. 4%	--		--	
„ „ „ 5½%	--		--	
Paryż 2 marca.				
Renta 3% . . .	69		97	
Londyn 2 marca.				
Konsole	91 1/16			
Wiedeń 2 marca (t.).	złr.		cent	
5% Metaliki . . .	61		70	
5% Pożyczka narod.	72		10	
Akcye banku wiedeńs.	757		--	
„ „ kredyt. .	192		40	
Losy 5% z r. 1860 .	90		--	
Srébro	125		75	
Londyn 10 funt. szterl.	127		50	
Dukat pojedynczy . .	6		1	

Redaktor odpowiedzialny i wydawca Jan Szutkiewicz. — Nakładem i drukiem Fr. Ksawerego Pobudkiewicza.